

ВЕЛИКОТЪРНОВСКИ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ“
ПЕДАГОГИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ

МЕЖДУНАРОДНА НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЯ

ПЕДАГОГИЧЕСКОТО ОБРАЗОВАНИЕ -
ТРАДИЦИИ И СЪВРЕМЕННОСТ

ВЕЛИКО ТЪРНОВО 15 - 16.11.2019 г.

ПЛЕНАРЕН ДОКЛАД
Секция 1 - Обща педагогика
Секция 2 - Социална педагогика и приобщаващо образова...
Секция 3 - Начална училищна педагогика
Секция 4 - Предучилищна педагогика
Секция 5 - Музика
Секция 6 - Кинезиология
ОРГАНИЗАЦИОНЕН КОМИТЕТ

Ай Анд Би, 2019

ISSN: 2534-9317

ПЛЕНАРЕН ДОКЛАД			Стр.
Проф. дн Венка Кутева-Цветкова	ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Велико Търново Декан на Педагогическия факултет	35 години Педагогически факултет на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“	1 - 5

Секция 1 - ОБЩА ПЕДАГОГИКА			Стр.
д-р Михаела Рачева, проф. дн Лучия Ангелова, проф. дн Божидар Ангелов	СУ „Св. Климент Охридски“, София	Медии, изкуство, когнитивна терапия	6 - 9
проф. днн Маргарита Терзиева	Университет „Проф. д-р Асен Златаров“, Бургас Директор на Учебно-информационен център	Киноурокуът - средство за развиване на меки умения	10 - 13

проф. дн Антония Кръстева	ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Велико Търново, Педагогически факултет	Методът на проектите - за развиване на критическо мислене у учениците	14 - 18
доц. д-р Маринела Михова	ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Велико Търново, Педагогически факултет	Образователни решения във Финландия, Естония и България	19 - 23
проф. д-р Гая Бонева	ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Велико Търново, Педагогически факултет	Как дефинират студентите затрудненията при практиката в началното училище	24 - 29
Доц. дн Нина Герджикова	ПУ "Паисий Хилендарски", Пловдив	Педагогическата компетентност - теоретични аспекти и практически проекти	30 - 31
Проф. д-р Пламен Цоков	ПУ "Паисий Хилендарски", Пловдив	Учителската професия като харизма на визионерството	32 - 36
Доц. д-р Биляна Великова-Цонкова, доц. д-р Мария Дишкова	Университет „Проф. д-р Асен Златаров“, Бургас	Теоретични аспекти на явлениято ранна сексуализация при децата	37 - 44
Доц. кпн Елена Волкова	Санкт-Петербургский Гуманитарный университет профсоюзов	Критичност мисления как елемент межкултурной компетенции: методика развития и место в системе обучения межкултурной коммуникации	45 - 50
Милка Коджабашева-Июкова, Катерина Касабова	РААБЕ	Продължаващата квалификация на педагогическите специалисти - очаквания, възможности и предизвикателства	51 - 58
Гл. ас. д-р Силвия Тодорова	ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Велико Търново	Подобряване процеса на оценяване на постиженията на учениците чрез използване на портфолио	59 - 65
Гл. ас. д-р Даринка Костадинова	ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Велико Търново, Филиал Враца	Вътрешноинституционалната квалификация на педагогическите специалисти за утвърждаване на работещи образователни практики	66 - 73
Гл. ас. д-р Мариела Тодорова-Колева	ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Велико Търново	Училища сред природата от първата половина на ХХ век	74 - 81
Гл. ас. д-р Лидия Колева	ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Велико Търново	Лидерството като процес на управление в училище	82 - 84
Ас. д-р Маргарита Калейнска	ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Велико Търново	Нагласи на българските ученици към използване на социалните медии за учебни цели	85 - 89
Д-р Делян Пенчев	ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Велико Търново	Някои аспекти на взаимодействието "училище-музей" (емпирично изследване сред музейни работници в град Велико Търново)	90 - 94
Orynbayeva Ulserik Kydyrbaikyzy PhD, Zhaitarova A. A. d.p.s., Gergana Dyankova, PhD	Almaty, Kazakhstan SWU "Neophit Rilski", Blagoevgrad, Bulgaria	Role of reflective environment in the course of vocational training in higher education institution	95 - 105
Иванка Митова	ДГ „Радост“, Калюфер	Ролята на директора на детската градина за създаване на стимулираща образователна среда	106 - 110
Галина Дачева, докторант	ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Велико Търново	Аспекти на социалнопедагогическия потенциал на учителя в начален етап в европейската образователна действителност	111 - 116
Карина Господинова, докторант	ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Велико Търново	Обучение по емоционална интелигентност за педагогически и непедагогически персонал - анкетно проучване сред родители, учители и директори	117 - 126

Секция 2 - СОЦИАЛНА ПЕДАГОГИКА И ПРИОБЩАВАЩО ОБРАЗОВАНИЕ			Стр.
Проф. д-р Силвия Николаева	СУ "Климент Охридски", София	Приобщаващо образование и обща подкрепа на личностното развитие между нормативното и концептуалното	127 - 134
Доц. д-р Илиана Петкова	СУ "Климент Охридски", София	Интеграцията на децата бежанци и търсещите убежище в образователния процес през погледа на учителя	135 - 142
Доц. д-р Владислав Господинов	СУ "Климент Охридски", София	Педагогически аспекти при фотографията на бежанци и мигранти	143 - 151
Доц. д-р Иосиф Нунев	ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Велико Търново, Педагогически колеж, Плевен	Родителските предпочитания и процесите на приобщаване и образователна интеграция в Община Сливен	152 - 159
Доц. д-р Боряна Здравкова	ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Велико Търново	За длъжността на педагогическия съветник и изискванията към неговата професионална квалификация	160 - 165
Гл. ас. д-р Петя Марчева-Июшовска	ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Велико Търново	Приносът на Димитър Кацаров за специалната педагогика и идеята за "особеното" дете	166 - 174
Гл. ас. д-р Катерина Златкова-Дончева	ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Велико Търново	Емоционално-поведенчески нарушения при деца в риск - сравнителен анализ между основни категории в МКБ-10 и МКБ-11	175 - 186
Гл. ас. д-р Георги Георгиев	ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Велико Търново	За социалната интеграция на личността	187 - 192
Д-р Мирослава Бонева	ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Велико Търново	Предоставяне на социалнопедагогическа подкрепа чрез доставчици на социални услуги в общността	193 - 199
Ас. Кристина Тодорова	ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Велико Търново	Nonviolent Resistance - нов подход за работа с родители на деца с проблемни поведенчески прояви	200 - 206
Галина Дачева, докторант	ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Велико Търново	Професионално-квалификационното и кариерно развитие - основен профил за стандартно	207 - 210

		оценяване постиженията на учителя в начален етап на образование	
--	--	---	--

Секция 3 „НАЧАЛНА УЧИЛИЩНА ПЕДАГОГИКА“			Стр.
Проф. д-р Весела Гюрова	СУ "Климент Охридски", София	Моделни технологии за промяна на поведението на учениците спрямо климатичните промени в началния етап на СУ	211 - 218
Проф. д-р Румяна Папанчева, доц. д-р Мария Дишкова	Университет "Проф. д-р Асен Златаров", Бургас	Кибер-зависимостта сред децата в начална училищна възраст и ролята на педагога за нейното преодоляване	219 - 226
Доц. д-р Огняна Георгиева-Тенева	Нов български университет, София, Департамент "Нова българистика"	Хумористичният художествен текст и началното училище	227 - 232
Доц. д-р Иванка Георгиева, Жоржета Ангелова, докторант	ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Велико Търново	Използване на GeoGebra при изучаване на геометрия в обучението по математика в 1. - 4. клас	233 - 241
Доц. д-р Пенка Кънева	ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Велико Търново	За билингвизма и обучението по съвременни езици	242 - 246
Доц. д-р Катя Симеонова	ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Велико Търново	Очаквани резултати от обучение в прогресивния модел на предприемаческата компетентност	247 - 252
Гл. ас. д-р Евдокия Стефанова	ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Велико Търново	Съвременен модел на урока за затвърдяване на новите знания и обобщение при взаимодействието "човек-общество-природа" в начална училищна възраст	253 - 260
Гл. ас. д-р Мила Гълъбова-Маринова	ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Велико Търново	Кодът в обучението по български език и литература в 1 - 4 клас	261 - 266
Ас. Ивелина Начева	ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Велико Търново	Възможности за интеграция на аспекти от теорията за множествената интелигентност в обучението по математика в начална училищна възраст	267 - 274
Ас. Христина Гергова	ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Велико Търново	На голямата сцена в спектакъла "ученици и учители - заедно" театърът в образованието	275 - 282
Ас. д-р Маргарита Пенева	Тракийски университет, Стара Загора	Препоръки за създаване и приложение на учебни ситуации по Човек и природа - 3 клас	283 - 289
Гл. ас. д-р Росица Пенкова	ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Велико Търново, Педагогически колеж, Плевен	Професионална компетентност на педагогическия специалист за организиране на празници в училище	290 - 295
Гл. ас. д-р Георги Василев	ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Велико Търново	Системата на Станиславски в педагогическата дейност (в урока по литература - начален етап на обучение 1. - 4. клас)	296 - 301
Светла Ангъзова, докторант	ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Велико Търново	Атрактивни техники в часовете по изобразително изкуство	302 - 309
Елена Тодорова, докторант	ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Велико Търново	Рисунатата коприна - провокация за арттерапевтична работа	310 - 317
Цвета Марова, докторант	ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Велико Търново	Ролята на визуализацията при деца с интелектуални и обучителни затруднения	318 - 324
Мирослава Митева-Тенева	ОУ "д-р Иван Селимински", Сливен	Тенденции при осъществяване пропедевтиката на четене с разбиране при деца на 6 - 8 години	325 - 331
Нина Люцова, докторант	ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Велико Търново	Трудности при създаване на писмени текстове на чужд език (английски)	332 - 335
Недка Колева, старши учител	ОУ „Д-р Петър Берон“, Дебелец	Ролята на краеведението в дейностите по интереси в трети клас	336 - 339
Даниел Терзиев, докторант	ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Велико Търново	Бележити художници учители по рисуване в Търновската гимназия "Св. Кирил" след Освобождението до 1944 г.	340 - 343
Елена Петрова, учител, Мария Павлова, учител	ОУ "д-р Петър Берон", Плевен СУ "Христо Смирненски", Плевен	Интерактивни методи на обучение в началното училище	344 - 348
Галина Илчева, докторант	ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Велико Търново	Интерактивна образователна среда за развиване на социалната компетентност в училище	349 - 354
Диана Вацова, докторант	ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Велико Търново	Читателската самостоятелност в начален образователен етап	355 - 358
Елис Мустакли	Югозападен университет "Неофит Рилски", Педагогически колеж, Плевен	Интерактивни методи за анализ на когнитивни процеси при обучението по математика в началните класове	359 - 364

Секция 4 - ПРЕДУЧИЛИЩНА ПЕДАГОГИКА			Стр.
Проф. д-р Димитър Гюров	СУ "Климент Охридски", София	Взаимодействието "дете-среда" и екосъобразни норми на устойчиво развитие	365 - 370
Доц. д-р Рени Христова-Коцева	ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Велико Търново	Самостоятелността на детето от предучилищна възраст през погледа на родителите	371 - 378
Доц. д-р Емил Бузов	ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Велико Търново, Педагогически колеж, Плевен	Образование 4.0 - трансверсални проекции на предучилищното образование	379 - 387

Доц. д-р Евгения Тополска	ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Велико Търново, Филиал, Враца	Подходи за развитие на детското речево творчество	388 - 394
Доц. д-р Петя Конакчиева	ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Велико Търново	Стимулиране на изследователските прояви чрез обучението по Околен свят в детската градина	395 - 404
Гл. ас. д-р Магдалена Стоянова	СУ „Климент Охридски“, София	Моделни технологии за въвеждането на климата в образователните програми за детската градина	405 - 412
Гл. ас. д-р Красимира Петрова	ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Велико Търново	Мотивация за училищно обучение при 6 - 7-годишните деца	413 - 417
Ас. д-р Десислава Попова	ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Велико Търново	Развитието на речта през призмата на теорията за сензорната интеграция	418 - 421
Ас. Йоанна Цанева	ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Велико Търново	Развитие на речта на 6 - 7-годишните (тестово изследване)	422 - 425
Ас. д-р Биляна Калоферова	ПУ „Паисий Хилендарски“, Пловдив	Образователните филми - стратегия за провокиране на познавателен интерес у детето от предучилищна възраст и ориентирането му в здравословна и социална среда	426 - 431
Пенка Борисова	ДГ „Бреза“, Стара Загора	Ефективното взаимодействие между детската градина и семейството посредством интерактивни форми	432 - 435
Валентина Маешка, старши учител	ДГ „Слънчице“, Мездра	Развитие на природонаучни компетенции чрез интегриране на ИКТ в обучението по Околен свят в четвърта подготвителна възрастова група (6 - 7-годишни деца)	436 - 442
Румяна Георгиева, старши учител, Нивея Евтимова	ДГ „Българче“, Враца	Използване средствата на приложното изкуство и десугестивния метод в етнически смесени групи	443 - 448

Секция 5 - МУЗИКА			Стр.
Проф. дн Мариана Булева-Петрова	ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Велико Търново	Музикална теория - музикална педагогика исторически връзки, актуално състояние, перспективи	449 - 452
Доц. д-р Росица Драганова	Институт за изследване на изкуствата - БАН	Основни музикалнообразователни възгледи в България в края на XIX век и началото на XX век	453 - 457
Доц. д-р Пенка Марчева	ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Велико Търново, Педагогически колеж, Плевен	Формиране на нотна грамотност в обучението по музика в трети клас	458 - 466
Ас. д-р Смилена Смиolkва	Университет „Д-р Асен Златаров“, Бургас	С какво музиката ми помага	467 - 470
Петя Василева, докторант	ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Велико Търново	Сценичното поведение на съвременния поп певец	471 - 478
д-р Зорница Димитрова	ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Велико Търново	Подходи при обучението по пеене и музикален инструмент на студенти, изучаващи логопедия	479 - 482

Секция 6 - КИНЕЗИОЛОГИЯ			Стр.
Акад. проф. дн Ангел Джамбазовски, проф. д-р Митричка Старделова, проф. д-р Бошко Стаменкович	Институт за приложна кинезиология, Скопие, Македония	Теория и практика на съвременната кинезиология и терминология по структура на упражненията, амплитудата и интензивност	483 - 488
Edmond Bicoqi, Arben Kacurri, Engjell Spakiu, Geri Bicoqi	University of Elbasan, Albania	The impact of physical education in reducing stress level at young people	489 - 494
Проф. д-р Людмил Петров, д-р Мартин Бонев, преп.	ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Велико Търново, Медицински университет, Пловдив	Факторен анализ на спортната подготовка на подрастващи баскетболисти за играта 3 на 3	495 - 500
Проф. д-р Людмил Петров, Евгени Иванов	ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Велико Търново, Тракийски университет, Ямбол	Развитие на техническата и двигателната подготовка на 14 - 16-годишни баскетболисти	501 - 510
Доц. д-р Светослав Стефанов	ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Велико Търново	Педагогика на обучението по физическо възпитание - традиции и съвременност	511 - 513
Доц. д-р Светослав Стефанов, Антония Русева, докторант	ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Велико Търново	Планинското бягане като социален феномен	514 - 518
Мартин Стойчевски, докторант, доц. д-р Стефания Беломъжева-Димитрова	ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Велико Търново	Проучване на мнението и степента на информираност на родители на занимаващи се с плуване деца относно проблемът гръбначни изкривявания и неговата профилактика	519 - 524
Иван Сираков, докторант, доц. д-р Стефания Беломъжева-Димитрова	ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Велико Търново	Относно ролята и мястото на техническите тренировки и техния анализ в годишния тренировъчен цикъл на състезатели по ориентиране проучване на мнението на треньори и ръководители на отбори	525 - 532
Доц. д-р Стоян Денев, проф. д-р Милена Алексиева	ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Велико Търново		533 - 538

		Проучване мнението на спортни специалисти относно приложението на игрови подход по футбол при деца и младежи със СОП	
Гергана Колева, Пилатес инструктор, доц. д-р Тая Колева	ЕТ "Гергана Колева - Пилатес", Аграрен университет, Пловдив	Проучване настъпващите изменения на силвата издръжливост на коремната преса при хора занимаващи се с Пилатес в свободното време	539 - 544
Доц. д-р Георги Игнатов	СУ "Св. Климент Охридски", София	Оптимизиране на някои технически действия на студентки от СУ "Св. Климент Охридски" неспециалистки по футбол	545 - 551
Гл. ас. Лариса Касабова	УНСС, София	Физическо развитие и функционална работоспособност на студентки в началото на обучението им в УНСС	552 - 558
Гл. ас. д-р Венцислав Петров	СУ "Св. Климент Охридски", София	Относно някои правни проблеми на държавната регулация на спортните клубове	559 - 564
Гл. ас. д-р Григор Гутев	НСА "Васил Левски", София	Еволюция на проекта за биохимичен анализ на ИАДФ	565 - 569
Ст. преп. Явор Несторов	Технически университет, Варна	Промени в антропометричния статус на студентите от морските специалности за времето на обучението им във висшето училище	570 - 578
Ст. преп. Мартин Базелков	Шуменски университет "Епископ Константин Преславски"	Проучване мнението и компетенциите на учители относно обучението по волейбол в училище	579 - 584
Ас. д-р Ива Димова	НСА "Васил Левски", София	Анализ на спортния резултат в четирибоя за момичета под 14 години	585 - 589
Д-р Петя Петкова	НСА "Васил Левски", София	Проследяване динамиката на двигателното качество издръжливост при ученици от 5 - 7 клас	590 - 593
Ас. Явор Аспарухов, докторант, доц. д-р Марияна Борукова	НСА "Васил Левски", София	Анализ и оценка на нивото на физическа дееспособност на ученици от СУ, гр. Стара Загора	594 - 598
Дима Крос, докторант	ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Велико Търново	Проучване на интереса на ученици за практикуване на спорта тенис в училище	599 - 604
Васил Василев, докторант	ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Велико Търново	Определяне корелационната структура на физическата дееспособност, психическите и техническите качества при 13 - 14-годишни ученици	605 - 610
Ивайло Лазаров, докторант	ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Велико Търново	Средни стойности и вариативност на признаците на физическото развитие и физическата дееспособност при 10 - 12-годишни футболисти в Ученическа спортна школа	611 - 618
Ивета Димова, докторант	ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Велико Търново	Отношението на родителите към предоставянето и управлението на спортни услуги в СКХГ "Алегро", Търговище	619 - 625
Павлина Павлова	ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Велико Търново	Факторна структура на физическата дееспособност, техническите и психическите качества на 8 - 10-годишни ученици	626 - 631

ОРГАНИЗАЦИОНЕН КОМИТЕТ

Председател:

Проф. дн Венка Кутева-Цветкова - Декан на Педагогически факултет при ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“

Заместник председатели:

Проф. дн Теодора Давидова - Заместник декан на Педагогически факултет
 Проф. д-р Маринела Михова - Заместник декан на Педагогически факултет
 Проф. д-р Димитринка Цонкова - Зам. декан на Педагогически факултет
 Проф. д-р Димитринка Цонкова - Председател на Общото събрание на Педагогически факултет

Международен програмен комитет:

Проф. дн Антония Кръстева - ВТУ, Ръководител на катедра "Педагогика"
 Доц. д-р Пенка Кънева - ВТУ, Ръководител на катедра "Начална училищна педагогика"
 Доц. д-р Петя Караиванова - ВТУ, Ръководител на катедра "Предучилищна педагогика"
 Доц. д-р Светослав Стефанов - ВТУ, Ръководител на катедра "Теория и методика на физическото възпитание"
 Доц. д-р Митко Димитров - ВТУ, Ръководител на катедра "Музика"
 Проф. д-р Жулиета Савова - ВТУ "Св. св. Кирил и Методий"
 Доц. д-р Катя Симеонова - ВТУ "Св. св. Кирил и Методий"
 Гл. ас. д-р Ваня Кильовска - ВТУ "Св. св. Кирил и Методий"
 Академик проф. дн Ангел Джамбазовски - Университет „Св. Кирил и Методий“ - Скопие, Македония
 Проф. д.п.н. Игорь Лельчицкий - Тверский государственный университет, Русия
 Проф. д-р Ольга Зверева - Московский государственный педагогически университет, Русия
 Проф. дпн Ирина Руденко - Тольяттинский государственный университет, Русия
 Проф. дпнсн Ботагул Тургунбаева - Казахский национальный педагогический университет, Алма Ата, Казахстан
 Проф. д-р Йонела Никулеску - Университет в Питещи, Румъния
 Проф. д-р Предраг Немец - Университет в Белград, Сърбия
 Проф. д-р Георги Георгиев - Университет в Скопие, Македония
 Проф. д-р Драгана Йованович - Университет в Ниш, Сърбия
 Проф. д-р Осман Бичер - Университет в Антакия, Турция
 Д-р Едмонд Бичоку - Университет в Елбасан, Албания

ПРОФЕСИОНАЛНА КОМПЕТЕНТНОСТ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИЯ СПЕЦИАЛИСТ ЗА ОРГАНИЗИРАНЕ НА ПРАЗНИЦИ В УЧИЛИЩЕ

Росица Б. Пенкова

PROFESSIONAL COMPETENCE OF THE PEDAGOGICAL SPECIALIST FOR ORGANIZING HOLIDAYS AT SCHOOL

Rositsa B. Penkova

Abstract: This article discusses the possibilities and effectiveness of applying non-traditional and alternative forms of holiday organization. It is demonstrated that the organization of holidays brings up basic social and moral qualities. The nature of holiday types is revealed and the differences between traditional and innovative forms of holiday organization are outlined.

Considering that the quality of education is the achievement of the students, the organization of holidays allows the demonstration of these achievements in a desirable and fun way during the holiday. The holiday is a publicly presented product of the teacher's pedagogical competence.

Key words: holiday organization, innovative forms, teacher's pedagogical competence

Съвременното налага различно от традиционното обучение, при което да се зачитат различните видове учене и учебният процес да се основава на правото на всеки да изразява своята уникалност, тъй като всеки има различен когнитивен профил. Ако се гледа на учениците като на еднородна маса слушатели, се създава програма в зависимост от възрастта и съдържанието, а не в зависимост от уникалния човек. Образователната система, която отчита, че потенциалните области, които са интересни са повече от броя на обучаваните, предоставя възможности за блестящи постижения, но в различни области. Тя има за цел да помогне на всички ученици да открият и развият индивидуалните си силни страни.

В настоящата статия се разглеждат възможностите и ефективността при прилагане на нетрадиционни и алтернативни форми при организиране на празници. Демонстрира се, че организирането на празници възпитава основни социални и нравствени качества. Разкрива се същността на видовете празници и се очертават различията между традиционните и иновативните форми на организация на празниците.

Като се има предвид, че ориентир за качеството на образованието са постиженията на учениците, организирането на празници позволява демонстриране на тези постижения по желан и забавен начин в условията на провеждания празник. Празникът представлява публично представен продукт на педагогическата компетентност на учителя.

Празничната среда позволява на учениците да растат и се развиват в области, към които проявяват интерес и ги прави способни да учат и да постигат успех, тъй като интересът и успехът са от решаващо значение, за да се осъществи развитие и растеж. Училището като образователна институция в наши дни е различно от училището на 20 век. То синхронизира дейността си с изискванията на различната реалност, очертана от новия тип мислене, от новите дигитални технологии. Успехът на промените в съвременното училище са в пряка зависимост от теоретичната и практико-приложна подготовка на бъдещите педагогически специалисти, тъй като от учителя не се очаква само да обучава.

Налага се професионалният профил на учителя да бъде трансформиран като се базира на знания, умения и компетентности, които съдържат и нови професионални роли. Педагогическият специалист на новото време не е само обучител и възпитател, а е партньор, съветник, консултант, диагностик, аниматор, артист, медиатор, модератор и др.[5]. От тези нови роли на учителя произтичат разнообразни функции, които той изпълнява-психологическа, диагностична, организационна, посредническа, превантивна, корекционна и др. , разширяват съдържанието на понятието „ преподаване“.

За уменията му да работи успешно и ефективно особено важна е дейността му в празнична среда- среда, в която учениците се обучават непринудено и чрез забавление. Анимативната компетентност на учителя заема все по-значимо място в неговия професионален профил. Личността на педагога е в пряка връзка с ефективността и успешността на неговата дейност. От особено значение са личностни характеристики като: инициативност, креативност, непредубеденост, емпатия, съобразителност, дискретност и психическа и емоционална устойчивост.

Провежданите в училище празници могат да бъдат обединени в групи по три признака: според участниците, според темите и според използваните форми, похвати и методи.

Според участниците това са празници:

- на училището (годишни концерти и празнични спектакли по различни поводи) Прилагайки елементи на интеркултурното образование в празничния календар на образователната институция могат да бъдат включени чествания на значими за различните етнически или религиозни общности, чиито представители са обучавани
- на класа (драматизации, образователни представления, партита)
- лични (рожден ден, имен ден, посрещане на нов ученик)

Според тематичните кръгове :

- Фолклорни – Коледа, Великден, Лазаруване, Гергьовден. Прилагайки елементи на интеркултурното образование в празничния календар на образователната институция могат да бъдат включени чествания на
  - Природата и ние – Синята планета, Слънцето- приятел и враг
- Еко празници - Ресторант за птици, малка ли е малката мравка
Био празници- плодчетата, аз- витаминът
История – букварът на Берон, къщата на баба

Според използваните форми, похвати и методи:

Традиционна празнична дейност:

Сценарият се изготвя предварително като се посочват точните думи и мястото на детето. Текстовете се заучават наизуст въпреки с помощта на родителите. По време на многократните репетиции децата запомнят точното си място в сценария и запомнят всички текстове , но представят само своя. Учителят следи за спазването на сценария и точното повторение на заученото по време на празника. Импровизациите и спонтанността не са приемливи, защото нарушават общата цялост и ред. Учениците демонстрират умения за наизустяване на текст. Децата се подчиняват на изискванията на учителите, а родителите са публика. Родители, учител и деца знаят точно своето място и очаквано поведение. В края на празника има организирана почерпка, за чието предварително закупуване са се погрижили родителите.

Иновативна празнична дейност:

Сценарият, който е изготвен предварително съдържа елементи, композирани в определена последователност. Ако има текстове за предварително изучаване, то се осъществява с помощта на педагогическия специалист и с игрови технологии. В сценария няма текст, който децата наизустяват, няма точни места, които трябва да запомнят, което води до отпадане на многократните репетиции. Учителят не следи за точно повторение на предварително заучен текст – той е партньор и подпомага участието на децата като водещ или чрез правила за участие в игрите. Създават се условия за себеизява. Насърчават се импровизациите и се стимулира спонтанността, но участниците споделят отговорността за резултата на екипа, в който участват. Родителите са част от празника, а децата са част от решенията и постигнатия резултат. Учител, родители и ученици се забавляват, съпреживяват емоции и са част от екипа, в който взаимно си помагат. Празникът завършва с почерпка, която децата изработват сами в последния етап от дейността.

Педагогическа технология за изготвяне сценарий на празник

Педагогически цели:

- Развитие на общностно чувство в класа и безпроблемна адаптация на учениците в учебна среда
- Ценностно ориентиране и утвърждаване на ценности
- Насърчаване на индивидуалните постижения и желание за творчество

Педагогически задачи:

- Създаване на творческа образователна среда
- Емоционално възпитание и формиране на емоционална интелигентност, трансформиране на емоциите
- Естетическо възпитание и изграждане на оценъчно отношение
- Повишаване на естетическата активност, която дава възможност за разгръщане на творческата способност на учениците
- създаване на условия за себеизява и постигане на себепознание
- създаване на чувство за общност, социални умения и социален интерес

Етапи на педагогическата технология за изготвяне на сценарий за празник

1 етап: Подготвителен

Компоненти:

Определяне на темата на празника

Темата на празника се подлага на обсъждане. Педагогическият специалист и учениците от класа планират и определят целите на бъдещия празник, в зависимост от сезона, от историческия календар, приближаващи фолклорни празници, годишнини, юбилеи, екскурзии или лични празници.

Професионални роли и умения на учителя.

Учителят в ролята на експерт и събеседник води учениците към подходящия избор, което изисква висока степен на компетентност, педагогически знания, личностни способности и качества и професионални умения.

Педагогически форми на работа

За да се създаде у ученика чувството, че идеите му се разбират, приемат и зачитат се използва активното изслушване. Така се поставя началото на процес на разрешаване на проблем, но ученикът приема, че отговорността да разрешава собствените си проблеми е негова. Активното изслушване се характеризира с по-голямо взаимно разбирателство във взаимоотношението учител-ученик. Този метод позволява приемането на учебния процес

като колективно усилие и стимулира желанието у ученика да изпълни взетите решения, защото участва при вземането им. При използването на учебна дискусия се постига усещане за значимост на участниците и чувство на удовлетвореност. Създават се условия за свободно, без ограничение изразяване на собствено мнение.

Определяне на мястото на провеждане на празника.

В зависимост от избраната тема се търси най-подходящото място за провеждане на празника- класна стая, библиотека, парк, спортна площадка и др.

Професионални роли и умения на учителя.

С уточняващи въпроси учителят в ролята партньор и консултант насочва вниманието на децата към темата на празника и мястото, което е най-подходящо, като проявява прогностични и аналитични умения.

Педагогически форми на работа

Отново чрез активно изслушване се обсъждат предложенията на учители и деца. Чрез учебна дискусия се постига съгласие, което е важен елемент за създаване на атмосфера на спокойствие, взаимно разбиране и зачитане .

Изготвяне на сценарий . Подбира се съдържанието, текстове за предварително заучаване (ако има такива), песни, танци, музика, игри. Уточняват се декори и костюми. (ако темата изисква). Ако се използват текстове на приказки или откъси от по-големи произведения, авторските думи се преработват в ремарки. В сценария се съчетава вербална и невербална комуникация. „По същество музикалното изкуство е начин за комуникиране между хората. Днес в условията на съвременна глобализация универсалността му като езиков фактор непрекъснато се доказва. В този смисъл, както и да наречем музикалната информация, винаги ще опираме до нейните съдържателни параметри, които и невербални по своята същност, съществуват. Приоритетно изучаване на технологичната страна на музикалното изкуство, като че ли все повече предполага обръщане и към съдържателните му параметри. Емоционално по своята същност, музикалното изкуство ни дава възможност да възприемаме и осмисляме емоционална информация“ [3].

Професионални роли и умения на учителя.

В тази част от работата по сценария учителят се опира на своите комуникативни, координационни умения, както и на своите способности за вземане на вариативни педагогически решения и влиза в ролята на стимулатор, консултант, дипломат, събеседник

Педагогически форми на работа

Интерактивният метод *брейнсторминг*, приложен от учителя, дава възможност на участниците да представят и аргументират своите идеи при подбора на съдържанието, музиката, костюмите. При възникване на спорен въпрос е удачно прилагането на мозъчна атака. Участниците предлагат идеи за разрешаването и за определено време тези предложения се анализират с цел да се избере най- правилното от тях.

Разпределение на задачите

Отработват се отделни елементи от сценария по различен начин, за да се даде възможност на учениците да „открият“ собствените си възможности. Чрез използване на алтернативни форми се позволява ангажирано участие на учениците според различните им личностни характеристики.

Професионални роли и умения на учителя

Учителят в ролята на диагностик и оценител подпомага избора на всеки от участниците. Специфичните компетентности, които проявява педагога са умения на лидер, умения за контрол и самоконтрол, умения за оценка на ефективността подпомаган от

своите психолого-педагогически знания, за да осигурява атмосфера на справедливост, порядък, добронамереност и спокойствие.

Педагогически форми на работа : Работата по групи дава възможност участниците да работят активно да предлагат идеи и да изказват мнения.

Подсигуряване на необходимите материали.

Използват се информационни и комуникационни технологии за набавяне на информация за необходимите материали и продукти, технологичното изпълнение на изработвани предмети, декори, костюми и празнични блюда. Създава се специфично взаимодействие между членовете на училищната общност- ученици, учители, училищно ръководство и родители

Професионални роли и умения на учителя

Учителят в ролята на съветник ориентира децата кои материали са подходящи и те правят своя избор.(пластилин или глина; моливи, флумастери или пастели; акварелни или темперни бои; текстил или прежда)

Педагогически форми на работа

Учебната дискусия развива отговорност у учениците за резултата, създава условия за развиване на критическо мислене и повишена личността автономия.

2 етап: Репетиционен етап

Етапът е изпълним, ако в празничния сценарий има включени текстове за предварително заучаване, танци и песни. Създава се микроклимат, при който се намират най-адекватните за конкретната ситуация решения с общи усилия.

Професионални роли и умения на учителя

Учителят е в ролята на наблюдател, координатор, сътрудник. При заучаването на текстове на отделните роли, при разучаването на песни и танци учителят е актьор, партньор, оценител и активно участва, напътства и коригира изпълненията.

Педагогически форми на работа

Светкавица е подходящ интерактивен метод, защото предоставя възможност на учениците- актьори да споделят какви чувства изпитват и собственото си задоволство от дейностите, които осъществяват. Репетициите се осъществяват по групи.

3 етап: Сценичен етап

Учителят в ролята на аниматор стимулира спонтанността и при възникващите нови ситуации взема самостоятелни педагогически решения, одобрява или игнорира импровизации. Създава се условие за споделяне на общи ценности и цели, които се превръщат в норма на взаимоотношение.

Професионални роли и умения на учителя

Учителят е в ролята на официален водещ, представител и модел за подражание.

Педагогически форми на работа

В зависимост от поставените педагогически цели и от темата на празничната ситуация е и подбора на формата на представяне: драматизация, образователно представление, концерт, рецитал, парти.

Заклучение

По време на подготовката на сценарий за празник всяко дете се изправя пред различни възможности, прави своя избор и отговаря за него. В условия на сътрудничество всеки има вяра в собствените си сили и способност да даде своя принос за създаването на

продукта, а допускането на грешки не се отразява негативно върху самочувствието му. Създава се атмосфера на взаимопомощ и подкрепа, при която се насърчава чувство за успех. Празничната среда осигурява условия за корекция на различни страни на психиката на ученика (ако това е необходимо). Чрез празничната дейност се създават условия за себеизява. Класната стая се превръща в място на уют, разбирателство и сигурност. В тази празнична ситуация се постига ефективно развитие на всички компоненти на познанието: усещане, възприятие, въображение, памет, мислене. Различните теми обогатяват по забавен начин знанията на участниците фолклора, умения, за природата и природосъобразен живот. Развиват умения за познаване и работа с различни материали, за анализ и трансформиране на художествен текст, за намиране и селектиране на информация, умения за работа в екип, за изпълняване на фолклорни обреди и ритуали и др.

Чрез празничната дейност и своите умения учителят развива у деца от начален етап на основната образователна степен способности за консултиране, планиране и снижава степента на конфликтност между него и учениците. Промяната на същностните характеристики на педагогическия труд се извява в различните функции на учителя и неговата професионална компетентност.

ЛИТЕРАТУРА:

1. Василева, Р. Понятието за игрови образователен модел. Годишник на СУ, т. 89, 135-160, 2000.
2. Гюрова, В., Божилова, В., Вълканова, В., Дерменджиева, Г. Интерактивността в учебния процес, С., 2006.
3. Марчева, П. За приложението на някои педагогически техники за развитие на емоционална интелигентност в условията на музикално-възпитателен процес. Трета национална конференция с международно участие на тема „Музикално-образователни стратегии и практика в предучилищна, училищна и извънучилищна среда”, С., 2011, ISSN: 1314-4324, с.25-31 . с.25 на самия цитат.
4. Николова, М. Образователна драма. Същност, особености и предизвикателства в началното училище, сп. на СУ за образователни изследвания, 2013/1. 76- 87.
5. Петкова, И. Подготовка и квалификация на българския учител. Университетско издателство „ Св. Климент Охридски“ , С. 2012.